

Politik Bilim

ÜSİMP 4. Ulusal Kongresi'nden Notlar...

Aykut Göker

<http://www.inovasyon.org>; hagoker@ttmail.com

**Eskilerin deyimiyle, seçim sath-ı mâilinden çıktık.
Biz yine kürkçü dükkânımıza dönelim... Bakalım devran ne gösterir...**

Ege Üniversitesi, bu üniversitenin Bilim-Teknoloji Merkezi (EBİLTEM) ve Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın ev sahipliğinde yapılan **Üniversite Sanayi İşbirliği Merkezleri Platformu (ÜSİMP) 4. Ulusal Kongresi** (2-3 Haziran) verimli tartışmalara, ilgi çekici sunuşlara sahne oldu. Bu kongre vesilesiyle, 3 Haziran'daki yazımda, yıllardır bu ülkede üniversite-sanayi işbirliğini teşvik etmek, üniversite ile sanayi arasındaki etkileşimi artırmak için çeşitli kararlar alınıp uygulamaya konduğuna işaret etmiştim. Ancak, hiç de azımsanmayacak bunca çabaya, doğrudan ya da dolaylı olarak sağlanan bunca imkâna rağmen, üniversite-sanayi işbirliğinin dikkati çekecek bir düzeye ulaşmadığını da belirterek, "Niçin ulaşmadı?" sorusunu yöneltmiş; "Ümidim o ki, **Kongre**'de bu soruya da net bir yanıt bulunacaktır." demiştim.

Kanımcı, bulundu da... Özellikle, Kongre öncesinde, Platform üyelerinin, bu oluşumun bugünkü durumu ve geleceği konusunda yaptıkları iç değerlendirme ve danışma toplantısı, konuya belli bir açıklık getirdi. Söylenenleri burada olduğu gibi aktarmak yerine bunlardan çıkardığım sonucu özetlemek istiyorum. Yanlış anladığım bir nokta olmuştusa, nasıl olsa, USİMP yetkilileri gerekli düzeltmeyi bu köşeden yapabilirler.

Hem üniversite-sanayi işbirliği pratiğinden gelenlerin hem de bu pratiği belli bir kuramsal çerçeve içinde değerlendirebilenlerin görüş birliği içinde olduğu ilk nokta şu: Üniversite-sanayi işbirlikleri hemen her ülkede çok zor kurulabilmektedir. Çünkü bu iki kurumun, üniversite ve sanayinin, tarihsel olarak ortaya çıkış nedenleri, gelişim çizgileri, amaçları ve ana uğraş alanları, yönelimleri birbirinden çok farklıdır. Kısacası bu iki kurum, farklı kültür dünyalarının temsilcileridirler; farklı dilden konuşurlar; yerleşik davranış normları, 'zamanlama' anlayışları farklıdır.

Ne var ki, 19'uncu Yüzyıl'dan bu yana, bütün üretim yöntemleri ve bütün ürünlerde giderek hızlanan bir teknik değişim söz konusudur. Ortaya çıkan yeni tekniklerin teknoloji muhtevalarının sürekli artması **teknoloji hâkimiyetini** üretim sürecinde belirleyici hâle getirmiştir. Çağımız teknolojisiyse ampirik bilgiye değil doğrudan **bilimsel bilgiye** dayanmaktadır. Kısacası, yeni üretim teknikleri, yeni ürün ve yeni sistemler geliştirebilmenin yolu sâdece teknolojiye değil bilime de hâkim olabilmekten geçmektedir. Bir başka deyişle, bilim ve teknolojiye yetkinlik, firmaların, yeni ürünler, yeni üretim yöntemleri geliştirerek dünya pazarlarında rekabet üstünlüğü elde edebilmelerinin olmazsa olmaz koşulu olmuştur.

Firma bilim ve teknolojiye nasıl hâkim olacaktır? İzleyip öğrenerek... Ama öğrenmenin en mükemmel yolu firmanın da araştırma yaparak; öğrendiğini bir üst düzeyde yeniden geliştirmeye çalışarak öğrenmesidir. Hele de önde koşmak istiyorsa buna mecburdur. Aksi takdirde, pazara rakiplerinden önce yeni ya da daha gelişkin ürünler çıkaramaz; onlardan daha üretken hâle gelemmez. İngiliz Sanayi Devrimi'nin ürünü olan modern sanayi kapitalizminin gelişme sürecinde görülmüştür ki, firmalar, bilim ve teknolojiye gereksinim duydukları yetkinliğe, sâdece kendi güçlerine dayanarak ulaşamıyorlar. Bunun için gerekli olan ARGE faaliyetine maddî güçleri yetmiyor. O nedenle, bilim ve teknolojiye açıklağını, bu bilgi kümelerini üretebilme, yâni **araştırma yapma imkân ve yeteneğine sahip bir kurumla işbirliği** yaparak kapatmak zorunluluğunu duyuyorlar. O **kurum** üniversitedir. Hemen ekleyelim; ilkin, 19'uncu Yüzyıl'da, Alman kimya sanayininin, kamu otoritelerinin katalizörlüğünde, üniversiteyle araştırma işbirliği yapmasından başlayarak, sanayide

iddiası olan bütün ÷lkelerde, bıkmadan usanmadan, bu ilişkiyi mümkün kılacak ortam ve araçların yaratılmasına çalışılmıştır. Ama, her iki kurumun doğalarındaki yukarıda işaret edilen derin farklardan dolayı işbirliği her yerde çok güç olmuştur; hâlâ da böyledir. Ama Türkiye’de karşılaşılan güçlük, gelişmiş sanayi ÷lkelerinde bugün karşılaşılmakta olan güçlüklerden katbekat daha fazladır. Gelecek hafta bunun nedenleri üzerinde duracağız.

CBT. 24 Haziran 2011